

SOCRAT PREDSTAVLJA: FILIPPO LATERZA, MODNI DIZAJNER I MENTOR KREATIVNOG LABORATORIJA TEKSTIL I MODNI DIZAJN

Filippo Laterza

HASSAN ABDELGHANI

MODA MOŽE BITI MOĆAN KULTURNI ALAT KADA JE VOĐENA NAMJEROM, ISTRAŽIVANJEM I AUTENTIČNOŠĆU

U pulskoj Areni, u šetnji romantičnim ulicama Rovinja, otkrivajući freske Draguća i Oprtlja osjećao sam se kao da ulazim u bezvremenski narativ satkan od povijesti, njenih slojeva i isprepletenih kulturnih identiteta

Priredila Vanesa **BEGIĆ**

Talijanski modni dizajner i umjetnik svjetskih referenci Filippo Laterza gostujući je mentor Kreativnog živog laboratorija (Creative Living Labs) »Tekstil i modni dizajn« koji se u Puli održava od 24. siječnja do 14. veljače u sklopu projekta SOCRAT – Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma (Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027.). a kojeg provodi Istarska županija, Upravni odjel za kulturu i zavičajnost. Laterza je bio jedan od sudionika okruglog stola »Tekstil i modni dizajn« koji održan u pulskoj Galeriji Novo, a moderirala ga je Kristina Nefat, predsjednica Hrvatskog udruženja interdisciplinarnih umjetnika (HUIU), ujedno i kostimografkinja. Sudionici okruglog stola otvorili su dijalog o temi tekstila i modnog dizajna između muzejske i znanstvene perspektive tradicijske baštine i suvremene mode, kao i teorije i prakse,

a razgovaralo se i o pitanjima kako danas čitamo i interpretiramo tekstilnu baštinu i na koji način ona može postati aktivan resurs

za suvremene kreativne procese. Uz to, otvorena je i izložba modnih kreacija Filippa Laterze i međunarodno priznate pulske dizajnerice

Staše Doblanović Randall, također mentorice SOCRAT-ovog Kreativnog laboratorija tekstila i modnog dizajna. Laterza je potom kao mentor

Marame, pregače, nakit...

Kolektivni su-dizajn i intenzivan grupni rad obilježje su drugog dijela radionice Kreativnog laboratorija »Tekstil i modni dizajn«, a koji traje do 14. veljače. »Riječ je o trećoj i četvrtoj fazi laboratorija, u kojima sudionici već imaju dovoljno znanja i materijala da mogu krenuti u konkretan razvoj modela i modnih dodataka. Glavna mentorica tog dijela je pulska dizajnerica Staša Doblanović Randall, koja vodi dizajnerski proces i rad sa sudionicima, dok su za pojedine segmente uključene i posebne mentorice. Radionicu veza vodi umjetnica Iva Katalinić, a eko-print dizajnerica Katja Kliba, što nam omogućuje da svaki dio procesa ima jasnu i stručnu podršku. Radimo na maramama (facola), pregačama, nakitu i drugim tekstilnim dodacima, uz suvremenu reinterpretaciju klinastih formi

tipičnih za istarske narodne nošnje, kaže Kristina Nefat, idejna i organizacijska koordinatorica kreativnog procesa radionice. »Eko-print u ovom laboratoriju ne doživljavamo kao dekoraciju, već kao ravnopravan dio dizajnerskog procesa. Radimo eksperimentalno, s biljkama i prirodnim materijalima koji tijekom procesa ostavljaju svoje otiske na tekstilu. Pod mentorstvom Katje Klibe sudionici primjenjuju eko-print na već razvijene modele i istražuju kako se otisak ponaša na različitim formama, volumenima i krojevima. Ne očekujemo gotove proizvode, nego promišljene dizajnerske prototipe. Na kraju dana zajednički zaokružujemo proces, evaluiramo ga prema SOCRAT metodologiji i pripremamo materijale za daljnju produkciju i prezentaciju, jer nam je refleksija procesa jednako važna kao i sam praktični rad, kaže Nefat.

radio u prvoj kreativnoj radionici, koja je kao dio ovog Laboratorija održana od 28. do 31. siječnja u Puli u HUIU BLOK-u. Njegov boravak u Puli bio je i povod za razgovor, a uvodu kojeg je Laterza kazao: »Mogućnost da budem dio tekstilno-dizajnerskog Kreativnog laboratorija projekta SOCRAT definitivno je jedno od mojih najzanimljivijih iskustava. Putovao sam po cijelom svijetu, od Kine do Afrike i Amerike, ali nikada se nisam susreo s nečim ovakvim. Ono što ovdje radimo nije samo stvaranje nečeg lijepog, već i promocija regije i susret, odnosno spoj dviju kultura, a zatim i donošenje svega toga svijetu. Dakle, to me od početka fasciniralo, a na kraju i potaknulo da se prijavim u projekt«.

Tekstil i sjećanja

Međukulturalni dijalog je imenitan Vašem kreativnom dizajnerskom radu u kojem moda, umjetnost i slavna talijanska tradicija tekstilnog obrta čine neodvojivi dio. Vaše umjetničko-dizajnerske ideje u mnogočemu dodiruju i temeljne postavke projekta SOCRAT. U kojoj je mjeri rad u SOCRAT-ovom Kreativnom živom laboratoriju tekstila i modnog dizajna za Vas bio inspirativan? Jesu li ispunjena Vaša očekivanja?

- Interkulturalni dijalog oduvijek je bio u središtu mog kreativnog rada. Kroz modu i umjetnost neprestano pokušavam odati počast različitim kulturama koje imam priliku otkriti kroz svoja putovanja. Svako mjesto ostavlja trag, vizualni, simbolički i emocionalni trag koji prirodno postaje dio mog kreativnog procesa. Inspiraciju sam u svom dosadašnjem radu crpio iz vrlo različitih konteksta, kao što su Kina, Koreja i nekoliko afričkih zemalja, uvijek pristupajući tim kulturama s poštovanjem, znatiželjom i snažnom željom za slušanjem i učenjem. Za mene je veza između umjetnosti i mode bitna, jer je komunikacija u srži onoga što radim, a umjetnost je najmoćnije sredstvo komunikacije koje poznajem. Omogućuje pričanje priča, izgradnju mostova i prenošenje emocija i vrijednosti preko geografskih i kulturnih granica.

U tom smislu, rad u sastavu Kreativnog živućeg laboratorija tekstila i modnog dizajna projekta SOCRAT bio je duboko inspirativan. Osjećam se istinski počašćen što sam odabran i iznimno sam zahvalan na prilici koja mi je omogućila da iz prve ruke iskusim i proučim izvanredno kulturno bogatstvo Istre. Posjećujući mjesta poput pulske Arene, šetajući romantičnim ulicama Rovinja, otkrivajući freske Draguča, crkve sv. Roka i Oprtlja osjećao sam se kao da ulazim u bezvremenski narativ satkan od povijesti, njenih slojeva utjecaja i isprepletenih kulturnih identiteta.

Jedno od najznačajnijih iskustava za mene je bila mogućnost da vidim i rukama dodirnem tradicionalne nošnje. Ovi odjevni predmeti bogati su poviješću i zanatskom izradom te često pričaju priču o snažnoj i dugotrajnoj vezi s Italijom i njezinom tekstilnom tradicijom. Proučavanjem tih detalja uživao ojačalo je moje poštovanje prema obrtničkom

znanju i načinu na koji tekstil može sačuvati i prenijeti sjećanje.

Moja očekivanja od projekta SOCRAT bila su visoka i u potpunosti su ispunjena, a u mnogim aspektima i premašena. Moj najveći cilj je prenijeti ljepotu Istre kroz vlastiti pogled i kroz svoje kreacije. Najveće postignuće za mene bilo bi da ljudi shvate koliko sam se duboko zaljubio u tako lijepo, gostoljubivo i autentično mjesto te da taj osjećaj prenesem univerzalnim jezikom umjetnosti, mode i međukulturalnog dijaloga.

Sloboda kreativnosti

Na koji ste način radili u edukativnoj radionici održanoj u sklopu SOCRAT-ovog Kreativnog laboratorija u Puli i koje su ideje bile u fokusu vašeg rada? Kakva je bila atmosfera? Oko kojih tema je otvoren dijalog? Jeste li zadovoljni rezultatima?

- Sebe definiram kao umjetnika i dizajnera, ali prije svega čvrsto vjerujem u slobodu izražavanja, slobodu kreativnosti i znatiželju kao bitne vrijednosti. Ti elementi su u samoj srži mog rada, i bili su temeljni i tijekom edukativne radionice posvećene suvremenoj modi, kreativnim procesima i kulturnoj razmjeni između Italije i Hrvatske održane u Puli. Od samog početka, radionica je zamišljena kao otvoren i uključiv prostor, u početku uključujući studente umjetnosti i dizajna, a kasnije se proširila na profesionalce i stručnjake iz tog područja. Ova mješavina različitih porijekla, iskustava i perspektiva stvorila je vrlo stimulirajuće i dinamično okruženje.

Radionica je bila strukturirana kao aktivan i participativan susret, s vježbama osmišljenim za rušenje ograničenja i barijera koje često nesvjesno gradimo oko vlastite kreativne slobode. Obje skupine su bile potaknute na eksperimentiranje bez straha, koristeći ploče raspoloženja, crteže, slike, riječi i različite materijale kao alate za istraživanje ideja i emocija. Fokus nije bio samo na modi kao konačnom proizvodu, već na kreativnosti kao procesu koji se može osloboditi, voditi i transformirati u strukturirani projekt.

Kroz ovaj pristup, sudionici su mogli razumjeti kako se kreativnost može usmjeriti u nešto šire, počevši od mode i razvijajući se u kulturni i turistički projekt. Dijalog je bio otvoren oko tema poput identiteta, teritorija, kulturne baštine, suvremenog jezika, komunikacije i uloge mode kao mosta između kultura. Razmjena između talijanske i hrvatske perspektive bila je stalna i prirodna, obogaćujući kreativni proces i jačajući ideju suradnje, a ne razdvajanja.

Zadovoljan rezultatima

Konačni rezultat ovog zajedničkog putovanja bio je projekt razvijen kroz istinsku sinergiju između dviju grupa. Zajedno su osmislili koncept razvoja turizma s modom u središtu, radeći kolektivno na stvaranju logotipa, slogana, komunikacijskih alata i marketinških strategija, a sve to vođeno slobodnom i svjesnom kreativnošću.

Impresivan umjetnički životopis

Filippo Laterza globalno je prepoznat i nagrađivan dizajner čiji rad transformira talijansko obrtništvo u suvremeni međukulturalni dijalog, u kojem moda postaje emocija, umjetnost i vizija bez granica. Rođen u južnoj Italiji u obitelji krojača, gdje tkanina nikada nije bila samo materijal, već oblik izražavanja, sjećanja i kulture, za Laterzu je moda od ranog djetinjstva bila njegov prirodni jezik. Već sa 16 godina predstavio je svoju prvu modnu reviju, a s 18 je nagrađen i predstavljen na Pitti Immagineu, čime je započeo izvanredno profesionalno putovanje. Svoju je karijeru oblikovao u Milanu gdje je razvijao kolekcije za prestižne talijanske i međunarodne brendove. Ondje je izbrusio prepoznatljivu viziju ukorijenjenu u talijanskom obrtništstvu, ali otvorenu globalnim

utjecajima. Već od samih početaka njegove kreacije prihvaćene su na talijanskoj zvjezdanoj sceni, a vrlo brzo i na azijskoj zabavnoj i kulturnoj sceni, čime je njegov rad dobio međunarodnu pozornicu. Umjetnost je oduvijek bila u središtu kreativnog jezika Filippa Laterze, njegove kolekcije postoje izvan tradicionalnih sezonskih pravila i osmišljene su kao umjetničke naracije, a ne moda vođena kalendarom. Ovaj je pristup u potpunosti izražen njegovom prvom Haute Couture kolekcijom na AltaRoma, gdje ga je talijanski tisak proglasio enfant prodigeom talijanske visoke mode. Uslijedile su brojne međunarodne nagrade i priznanja. Između ostalog, autor je kulturnih projekata poput Barbie by Filippo Laterza i Angry Birds by Filippo Laterza, u kojima spaja modu s umjetnošću, pop-kulturom i kolektivnom imaginacijom.

Vrlo sam zadovoljan rezultatima, ne samo zbog kvalitete ishoda, već posebno zbog atmosfere otvorenosti, povjerenja i kreativne slobode koja je karakterizirala cijelu radionicu i omogućila svima koji su bili uključeni da u potpunosti izraze svoj potencijal.

Ističete da su Vas se Pula i Istra snažno dojmile?

- Zaista sam se zaljubio u Pulu i u cijelu istarsku regiju. Od prvog trenutka osjetio sam duboku povezanost s mjestom i cijelim prostorom, njegovom atmosferom i ljudima. Najviše me dirnulo koliko sam često bio ugodno iznenađen kada bi mi se netko obratio na talijanskom jeziku. U tim trenucima snažno sam osjećao vezu koja nadilazi povijest, živu i prirodnu vezu između naših kultura koja je i danas prisutna. Ta zajednička kulturna osjetljivost, otvorenost i osjećaj bliskosti učinili su da se osjećam kao kod kuće. Pula i Istra imaju nevjerojatnu sposobnost da vas dočekaju, ne samo svojom ljepotom, već i kulturnom bliskošću koja stvara neposredan osjećaj pripadnosti. Taj osjećaj inspiracije i razumijevanja nešto je zaista rijetko, i upravo je to ono što je moje iskustvo ovdje učinilo tako značajnim i nezaboravnim.

Kako je zapravo biti umjetnik u svijetu mode danas? Kakva je Vaša pozicija u odnosu na globalne modne trendove?

- Biti umjetnik u svijetu mode danas je i uzbudljivo i izazovno. Moda je postala sve globalnija i izuzetno brza, vođena stalnom proizvodnjom, vidljivošću i potrošnjom. Unutar ovog sustava postoji sve veći jaz između onoga što je isključivo komercijalno i onoga što je istinski umjetničko. Kao rezultat toga, dizajneru postaje sve teže potvrditi se kao umjetnik, posebno u okruženju koje često daje prednost neposrednosti nad dubinom i pripovijedanjem.

Međutim, čvrsto vjerujem da oni koji imaju upornost, a prije svega oni koji su sposobni sačuvati vlastitu jedinstvenost i estetsku osjetljivost i dalje imaju mogućnost biti istinski slobodni u svom kreativnom procesu. Umjetnička sloboda danas nije u praćenju trendova, već je to hrabrost da se izgradi osobni jezik i da se ostane vjeran njemu

tijekom vremena. Moda i dalje može biti moćan kulturni alat kada je vođena namjerom, istraživanjem i autentičnošću.

Moj stav u odnosu na globalne modne trendove je stav svjesnosti, a ne poslušnosti. Moda je neosporno globalna i kao kreativci imamo odgovornost pričati priče bez geografskih ograničenja. Trebali bismo biti znatiželjni prema onome što nam svijet nudi, otvoreni prema različitim kulturama, materijalima, tradicijama i perspektivama te sposobni prevesti ih u suvremeni vizualni jezik. Trendovi dolaze i odlaze, ali ono što ostaje jest sposobnost promatranja, upijanja i reinterpretacije stvarnosti kroz osobnu viziju.

Danas više nego ikad, modu vidim kao oblik kulturne naracije, ima moć povezivanja udaljenih mjesta, stvaranja dijaloga i odražavanja složenosti našeg vremena. U tom kontekstu, uloga umjetnika nije juriti za sustavom, već ga usporiti, dati mu smisao i transformirati modu u prostor za promišljanje, emocije i istinsko izražavanje.

Osobna vizija

Ni moda nije imuna na umjetnu inteligenciju. Kakvo je Vaše mišljenje o tome?

- Moda se, kao i svako drugo kreativno područje, razvija uz tehnološki napredak, a sada je umjetna inteligencija dio te transformacije. Umjetnu inteligenciju vidim kao moćan alat, nešto što, ako se koristi sa sviješću i namjerom, može podržati i poboljšati rad dizajnera. Može pomoći u istraživanju, eksperimentiranju i ubrzavanju određenih procesa, omogućujući kreativcima da istraže nove mogućnosti i perspektive. Istovremeno, vjerujem da je bitno da mi, kao kreativci, nastavimo njegovati vlastitu kreativnost i osjetljivost. Tehnologija nikada ne bi smjela zamijeniti ljudski instinkt, emocionalnu inteligenciju i osobnu viziju koji su u srži umjetničkog izražavanja. Ono što istinski definira dizajnera jest hrabrost da bude slobodan, da preuzima rizike i izražava jedinstveno gledište. Samo s tom sviješću možemo sačuvati taj osjećaj jedinstvenosti i tu kreativnu dušu koja će uvijek biti nezamjenjiva dodana vrijednost. Umjetna inteligencija može pomoći procesu, ali identitet, emocija i značenje iza kreacije uvijek moraju proizaći iz ljudskog iskustva. Taj ljudski element je ono što modi daje dubinu, autentičnost i trajni utjecaj.

PROMO

NASTASJA MILETIC

Jedan od modela Filippa Laterze

IGOR DRAZIC

Radionica Kreativnog laboratorija »Tekstil i modni dizajn«

Projekt SOCRAT

NAZIV PROJEKTA: SOCRAT – Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma

PROGRAM: Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027. godine

UKUPNI PRORAČUN: 2.344.660,20 EUR (EFRR 1.875.728,16 €; sufinanciranje 468.932,04 €)

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA: 01.03.2024. – 31.08.2026.

PROJEKTNI CILJ: Opći cilj projekta je diverzifikacija turističke ponude i osnaživanje lokalnog razvoja aktiviranjem autentičnijih

iskustava proisteklih iz kulturnih i kreativnih industrija teritorija.

PROJEKT PROVODI ISTARSKA ŽUPANIJA S PARTNERIMA: Zaklada Pino Pascali – Muzej suvremene umjetnosti (vođeci partner); Nacionalna konfederacija obrtnika te malih i srednjih poduzeća Bari – CNA BARI; Regija Veneto, Veneto Institut za rad, Turistička zajednica Kvarnera, Ustanova za razvoj kompetencija, inovativnosti i specijalizacije Zadarske županije INOVacija i Sveučilište u Zadru.

MREŽNA STRANICA PROJEKTA: <https://www.italy-croatia.eu/web/socrat>

Interreg

Co-funded by the European Union

Italy – Croatia

SOCRAT